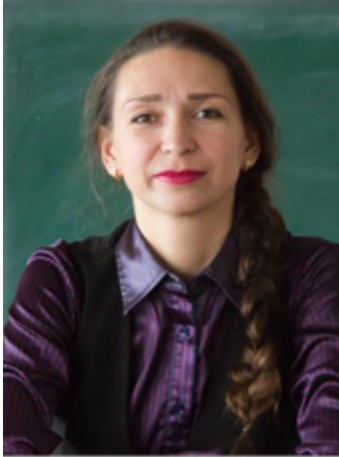

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РЕКРЕАЦІЙНІ ЛАНДШАФТИ»

Ступінь освіти	бакалавр
Освітньо-професійні програми	Екологія, Геодезія та землеустрій
Тривалість викладання	3-й семестр, 5-й семестр або 7-й семестр
Заняття:	осінній семестр
лекції:	2 години
лабораторні заняття:	1 година
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає

Екології та технологій захисту навколишнього середовища

Викладачі:

Миронова Інна Геннадіївна

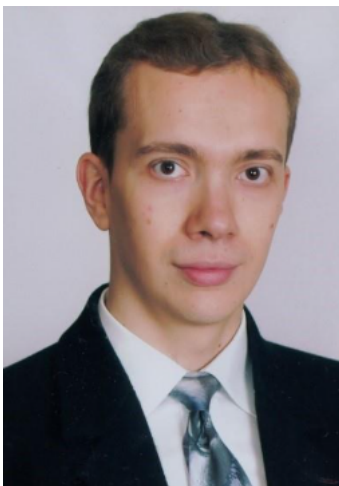
доцентка, канд. техн. наук, доцентка кафедри Екології та технологій захисту навколишнього середовища

Персональна сторінка

<https://ecology.nmu.org.ua/ua/Personal/Mironova.php>

E-mail:

mironova.i.g@nmu.one

Бучавий Юрій Володимирович

доцент, канд. біол. наук, доцент кафедри Екології та технологій захисту навколишнього середовища

Персональна сторінка

<https://ecology.nmu.org.ua/ua/Personal/Buchavyi.php> ;

E-mail: buchaviy.yu.v@nmu.one

1. Анотація до курсу

Швидкий розвиток технологій, науково-технічний прогрес вимагають від людей великих затрат енергії, причому дедалі більше відчувається не тільки фізична втома, але і моральний тиск. Психологічний стан людини повноцінно можна відновити тільки на лоні природи або відкритих просторів, що забезпечує формування сприятливого зовнішнього середовища для життєдіяльності та відпочинку населення за допомогою природних елементів та елементів зовнішнього благоустрою з урахуванням екологічних, функціональних, естетичних, техніко-економічних вимог.

У рамках курсу викладено матеріали про компоненти ландшафтів як складових зеленого будівництва з урахуванням природно-кліматичного зонування території; об'ємно-просторові структури об'єктів ландшафтного мистецтва; основні стилі ландшафтного мистецтва; використання об'єктів та елементів ландшафтного мистецтва при створенні композиції відкритого простору; ландшафтне проектування; про рекреаційні ресурси та їх природні, історичні та лікувальні цінності.

2. Мета курсу

Мета дисципліни полягає у оволодінні теоретичними знаннями та практичними навичками щодо вирішення завдань з архітектурно-просторового планування природних та антропогенних ландшафтів.

3. Результати навчання

- Застосовувати знання з ландшафтної архітектури і ландшафтного проектування, особливостей рекреаційно-оздоровчих територій і їх просторової організації
- Знати напрямки використання природно-оздоровчих факторів і компонентів ландшафту для створення та функціонування курортно-рекреаційних комплексів
- Застосовувати знання з об'ємно-просторової організації територій для архітектурно-просторового перетворення природних та антропогенних ландшафтів
- Володіти навичками ландшафтного проектування територіальних комплексів за допомогою сучасного програмного забезпечення

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

Тема 1. Ландшафтна архітектура. Основні поняття

Характеристика компонентів ландшафту як складових зеленого будівництва. Загальні поняття про планування населених місць

Тема 2. Поняття ландшафту. Природно-кліматичне зонування території України. Об'ємно-просторова структура об'єктів ландшафтного

мистецтва. Стилї ландшафтного мистецтва

Поняття ландшафту, його елементи. Фізико-географічні зони з точки зору ландшафтної архітектури. Ландшафтно-планувальні особливості озеленення. Об'ємно-просторова структура об'єктів ландшафтного мистецтва. Зелені компоненти планувальної структури міста. Поняття та характеристика стилів ландшафтного мистецтва

Тема 3. Об'єкти та елементи ландшафтного мистецтва. Композиції відкритих просторів.

Принципи створення та формування зелених насаджень. Деревно-чагарникова рослинність, газони та квіткове оформлення територій. Роль водних джерел в оформленні об'єктів ландшафтного мистецтва. Кам'яністі сади в ландшафтному дизайні. Підпірні стінки та сходи, тверді покриття, малі архітектурні форми як планувальні елементи благоустрою відкритого простору

Тема 4. Технічне оснащення в ландшафтній архітектурі. Системи освітлення, поливу та дренажу. Архітектурно-художні принципи створення ландшафтних композицій. Ландшафтне проєктування

Інженерне обладнання в ландшафтному дизайні (системи поливу, освітлення та дренажу). Прийоми ландшафтного дизайну (колір та тінь, просторові форми та їх співвідношення, перспектива, контраст, нюанс, ритм та ін.). Ландшафтне проєктування: стадії, напрямки, термін виконання, обслуговування створених ландшафтних проєктів

Тема 5. Рекреаційні ландшафти та ресурси України, їх типи. Природні та культурно-історичні ресурси. Рекреаційний туризм. Рекреаційне районування та інспектування

Поняття рекреаційних ресурсів, їх структура та особливості розміщення на території України. Лісові ресурси та їх рекреаційні можливості. Кліматичні ресурси територій. Водні ресурси, рекреаційні ресурси морських узбережь. Горні (орографічні) рекреаційні ресурси. Культурно-історичні ресурси. Рекреаційний туризм та фактори його розвитку. Методи економічної та екологічної оцінки рекреаційних ресурсів. Рекреаційне районування

Тема 6. Санаторно-курортне лікування. Курортологія

Санаторно-курортне лікування. Курорти та їх класифікація, курортні місцевості України. Характеристика бальнеологічних курортів. Грязелікування та лікувальні мінеральні води (особливості лікування, показання та протипоказання). Альтернативні природно-лікувальні ресурси (глини, нагрітий пісок, нафталан, парафін, озокерит тощо)

ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

1. Ознайомлення з комп'ютерним програмним продуктом «Realtime Landscaping Architect 2016». Визначення можливостей програми з метою створення основних характерних складових ландшафтного проєкту. Отримання завдання на проєктування садово-господарської ділянки

2. Робота з масштабом місцевості та рельєфними особливостями. Створення ділянок різної геометричної форми, а також різновидів

рельєфних форм (височини, низини, каскади та ін). Проектування балочно-яружної мережі. Вивчення типів просторової структури у ландшафтному дизайні. Особливості оформлення відкритих, закритих та напіввідкритих просторів на місцевості. Генерація елементів рельєфу з довільним розподілом рослин

3. Створення деревно-чагарникової, квіткової та газонної рослинності на місцевості з урахуванням стильових особливостей проекту, екологічних та естетичних вимог, а також біологічних особливостей рослинного матеріалу. Передача тіней від деревно-чагарникової рослинності в залежності від їх висоти на момент росту та сонцестояння у різні часи доби. Формування різновидів квіткових композицій

4. Водні джерела в ландшафтному дизайні. Створення різних форм водних джерел на місцевості, надземних споруджень, водопадів і каскадів

5. Створення кам'янистих садів на місцевості. Доповнення ландшафтних проектів малими архітектурними формами (МАФами) та садовими меблями. Особливості їх «вбудовування» у наявні садово-паркові конструкції

6. Створення дорожніх покриттів, підпірних стінок та сходів. Правила співставлення вищевказаних елементів між собою та іншими об'єктами на місцевості. Системи освітлення території. Різновиди елементів освітлення (тип, параметри, форма, висота, вид та колір підсвічування), особливості заповнення ними території, а також напрямки використання з метою формування «нічних» композицій

7. Оцінка рекреаційної території та розробка її еколого-рекреаційного паспорту

8. Виконання проекту з удосконалення рекреаційної ділянки на основі даних еколого-рекреаційного паспорту за допомогою програмного забезпечення «Realtime Landscaping Architect 2016»

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

Використовується лабораторна і інструментальна бази випускової кафедри, а також комп'ютерне та мультимедійне обладнання, ПЕОМ зі спеціалізованим програмним забезпеченням: Realtime Landscaping Architect 2016, SasPlanet. Дистанційна платформа Moodle та MS Teams.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90...100	відмінно
74...89	добре
60...73	задовільно
0...59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
60	40	30	100

Теоретична частина оцінюється за результатами тестування.

Лабораторні роботи приймаються за контрольними запитаннями до кожної з роботи.

6.3. Критерії оцінювання теоретичної частини

Відкриті запитання оцінюються шляхом тестування. 60 тестів. За кожний тест здобувач отримує 1 бал (разом 60 балів).

6.4. Критерії оцінювання лабораторної роботи

За кожну лабораторну роботу здобувач вищої освіти може отримати наступну кількість балів:

5 балів: отримано правильну відповідь (згідно з еталоном), використано формулу з поясненням змісту окремих її складових, зазначено одиниці виміру.

4 бали: отримано правильну відповідь з незначними неточностями згідно з еталоном, відсутня формула та/або пояснення змісту окремих складових, або не зазначено одиниці виміру.

3 бали: отримано неправильну відповідь, проте використано формулу з поясненням змісту окремих її складових, зазначено одиниці виміру.

2 бали: отримано неправильну відповідь, проте не використано формулу з поясненням змісту окремих її складових та/або не зазначено одиниці виміру.

1 бал: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка".

[https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Положення про систему запобігання та виявлення плагіату.pdf](https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Положення_про_систему_запобігання_та_виявлення_плагіату.pdf)

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.6. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті

Результати навчання, здобуті студентами у неформальній та/або інформальній освіті можуть бути визнані відповідно до «Положення про визнання в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті» (<https://surl.li/jnwwii>), в якому наведена відповідна процедура визнання результатів: https://ecology.nmu.org.ua/ua/Studies/Unformal_2025.pdf

8 Рекомендовані джерела інформації

- 1 Полчанінова І. Л. Рекреаційні комплекси світу: навч. посібник / І. Л. Полчанінова, М. М. Покоłodна; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М.Бекетова. –Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 107с.
- 2 Немець Л. М. Туристсько-рекреаційні ресурси світу : навчально-методичний посібник / Л. М. Немець, Г. О. Кулешова, А. В. Соколенко. – Х., ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 102 с.
- 3 Стафійчук В. І. Рекреалогія: навчальний посібник / Стафійчук В. І.. – Херсон: ОЛДІ ПЛЮС, 2017. – 428 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon4.rada.gov.ua> Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.mon.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
3. www.irbis-nbuv.gov.ua Наукова періодика України. Бібліотека ім. В. Вернадського
4. <http://env.teset.sumdu.edu.ua> Науковий центр прикладних екологічних досліджень
5. Репозиторій НТУ «Дніпровська політехніка» [електронний ресурс], режим доступу: <http://ir.nmu.org.ua/>